

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

De Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 (hierna: Twv) is op 7 november 2020 in werking getreden met het oog op verkiezingen in verband met een gemeentelijke herindeling in enkele gemeenten op 18 november 2020 en de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021.¹ Aanvullend is op 30 januari 2021 ten behoeve van de verkiezing van de Tweede Kamer in maart 2021 een wijziging van de Twv in werking getreden.² De Twv biedt de grondslag voor het nemen van maatregelen die het houden van veilige verkiezingen mogelijk maken gedurende de coronapandemie, zoals het hanteren van maatregelen met betrekking tot hygiëne en persoonlijke beschermingsmiddelen in stemlokalen en maatregelen met betrekking tot de wijze van stemmen met het oog op de spreiding van kiezers. De Twv zou in beginsel vervallen per 1 juli 2021³, maar regelt in artikel 30, tweede lid, dat een verlenging mogelijk is van steeds ten hoogste zes maanden na het tijdstip ligt waarop de wet zou vervallen. In Nederland laten de huidige ontwikkelingen en het doorlopende vaccinatieprogramma ruimte om de maatregelen ter bestrijding van de coronapandemie te versoepelen van een stelsel van "gesloten, tenzij" naar "open, tenzij". Het blijft echter onzeker tot welk moment (aanvullende) basismaatregelen nodig zullen blijven. De prognoses op de langere termijn zijn onzeker en zullen regelmatig moeten worden geactualiseerd.⁴ Als de Twv niet zou worden verlengd, zou er vanaf 1 juli 2021 geen wettelijke basis meer bestaan voor maatregelen om verkiezingen in de context van covid-19 zo goed en veilig mogelijk te laten verlopen. De regering heeft daarom besloten de Twv te verlengen tot 1 januari 2022.

In het voorliggende wetsvoorstel wordt, ten behoeve van de eerstvolgende verkiezingen, in de Twv de mogelijkheid opgenomen dat onderdelen van de wet, of de wet als geheel, eerder kunnen vervallen. Die eerstvolgende verkiezingen zijn de verkiezingen die – onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring van de daarop ziende wetgeving – in november 2021 in diverse gemeenten worden gehouden vanwege een herindeling.

Ook brengt dit wetsvoorstel, op basis van de ervaringen bij de afgelopen Tweede Kamerverkiezing, enige verbeteringen aan in de werking van de Twv.

2. Wie zijn betrokken?

Gemeenten waar in november 2021 herindelingsverkiezingen worden gehouden en de kiesgerechtigden en stembureaus in die gemeenten.

3. Wat is het probleem?

Nu de zorgen om de pandemie afnemen en heel veel personen in Nederland zijn gevaccineerd tegen covid-19, is het belangrijk dat het verkiezingsproces bij de komende verkiezingen weer zoveel als mogelijk terug kan naar het "oude normaal". Voor de Tweede Kamerverkiezing van 17 maart 2021 zijn noodgedwongen, vanwege de pandemie, veranderingen doorgevoerd die gevolgen hadden voor de waarborgen waaraan het verkiezingsproces dient te voldoen (het stemmen per brief en het verhogen van het aantal volmachtstemmen dat een kiezer kan uitbrengen). Nu er kan worden afgeschaald, wil het kabinet als eerste die veranderingen laten vervallen. De ervaringen bij de Tweede Kamerverkiezing laten zien dat op enkele andere onderdelen er verbeteringen mogelijk zijn. Die worden in dit wetsvoorstel meegenomen.

4. Wat is het doel?

Het verkiezingsproces weer zoveel mogelijk terug naar het "oude normaal".

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Om het gewenste doel te bereiken, is aanpassing van de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 nodig.

¹ Stb. 2020, 42.

² Stb. 2021, 36.

³ Artikel 30, tweede lid, van de Twv.

⁴ Zie Kamerbrief van 28 mei 2021 van de minister van VWS (https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z09285&did=2021D20527).

6. Wat is het beste instrument?

Aanpassing van de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Dit wetsvoorstel heeft geen administratieve gevolgen voor kiezers en geen gevolgen voor bedrijven of het milieu. De voorgestelde maatregelen brengen kosten mee voor de gemeenten waar herindelingsverkiezingen worden gehouden. Zij zullen daarvoor een reële compensatie ontvangen, die wordt bekostigd door het ministerie van BZK.